

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ ВІНОГРАДАРСТВА І ВІНОРОБСТВА ІМ. В.Є. ТАЇРОВА»

120-річчю від дня народження вченою присвячується

КОРНІЙЧУК

ВАСИЛЬ ДЕМ'ЯНОВИЧ

(1901–1981)

БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА 1935–1978 РОКИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ ВІНОГРАДАРСТВА І ВІНОРОБСТВА ІМ. В.Є. ТАЇРОВА»

**КОРНІЙЧУК
ВАСИЛЬ ДЕМ'ЯНОВИЧ
(1901–1981)**

*БІОБІБЛІОГРАФІЧНИЙ ПОКАЖЧИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ ЗА 1935–1978 РОКИ*

*120-річчю від дня народження
вченого присвячується*

Одеса – 2021

УДК 016:634.8
К 67

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
ННЦ «Інститут виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова»
протокол № 1 від 25.01.2021 р.*

Укладачі:

Ковальова І.А. – директор ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова», к. с.-г. н;
Власов В.В. – академік НААН;
Бурлак Г.В. – завідувач відділу НД з Пів та Мі, к. і. н.;
Суховілова В.М. – науковий співробітник;
Запорожан О.С. – провідний фахівець;
Дада М.Д. – завідувач архівом

Науковий редактор

Власов В.В. – академік НААН

Рецензенти:

Мулюкіна Н.А. – заступник директора з наукової роботи, д. с.-г. н;
Зеленянська Н.М. – заступник директора з науково-інноваційної діяльності, д. с.-г. н.

Корнійчук Василь Дем'янович (1901–1981) : біобібліогр. покажч. наук. пр. за 1935–1978 рр. / ННЦ «Ін-т виноградарства і виноробства ім. В. Є. Таїрова» ; уклад. : І. А. Ковальова, В. В. Власов, Г. В. Бурлак, В. М. Суховілова, О. С. Запорожан, М. Д. Дада. Одеса, 2021. 32 с.

У виданні відображено основні етапи життєвого та творчого шляху вітчизняного вченого агрохіміка-ампелопедолога в галузі виноградарства, доктора сільськогосподарських наук Корнійчука Василя Дем'яновича. Видання присвячене 120-річчю від дня народження вченого і містить біографічні матеріали, бібліографію наукових праць з 1935 по 1978 рр. Розміщення матеріалу – хронологічне, всередині рубрик алфавітне.

Покажчик розрахований на науковців у галузі сільського господарства, зокрема виноградарства і хімії вина, істориків науки, керівників і фахівців-виноградарів, фермерів, аспірантів, студентів, усіх, хто цікавиться історією вітчизняної аграрної науки.

*Корнійчук
Василь Дем'янович*

ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ КОРНІЙЧУКА ВАСИЛЯ ДЕМ'ЯНОВИЧА

- 27 січня 1901** Народився у містечку Рибниця Подільської губернії (нині Республіка Молдова)
- 1913-1915** Навчався у залізничному двохкласному училищі на станції Здолбунове
- 1915** Родина евакуювалася у місто Одесу
- 1916-1920** Навчався у реальному училищі
- 1920** Працював робочим по ремонту колій на станції Одеса-Товарна
- 01.09.1921** Поступив на вечірнє навчання в Одеській сільськогосподарській інститут
- 01.09.1923-
21.06.1926** Укрпрофком дає направлення на очне навчання
- 10.03.1926-
01.08.1927** Агроном Шевченківського буряк-радгоспу у місті Корсунь
- 01.08.1927-
01.05.1929** Співробітник відділу агрохімії Вознесенської дослідної станції, місто Вознесенськ
- 1927-1928** Відряджений Вознесенською дослідною станцією в лабораторію ґрунтознавства Державного інституту дослідної агрономії, місто Ленінград
- 1927** Одружився з Плакидою Євгенією Кіндратівною
- 25.05.1929** Спеціаліст-агрохімік Молдавської дослідної станції, згодом завідувач відділу агрохімії станції
- 17.05.1931-1941** Завідувач відділу агрохімії Українського науково – дослідного інституту виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова
- 13.06.1937** Захист кандидатської дисертації в Тімірязєвській сільськогосподарській академії за темою «Природничо-історичні умови району бурякосіяння Старинського цукрового заводу»
- 08.08.1941** Солдат команди МППО міста Одеси

- 18.09.1941-
24.03.1942** Хімік-мікробіолог виноробного заводу № 8
Узбеквіно, місто Денау Сурхандар'їнська
область
- 18.05.1942-
10.07.1942** Старший агроном радгоспу, місто Астрахань
- 28.10.1942-
07.07.1944** Завідувач дослідного поля, згодом старший
науковий співробітник відділу ґрунтознавства
Казахського інституту землеробства, місто
Алма-Ата
- 07.07 1944** Завідувач відділу агрохімії Українського
науково – дослідного інституту виноградарства і
виноробства ім. В.Є. Таїрова
- 1944** Завідувач відділу агрохімії та ґрунтознавства
Українського науково-дослідного інституту
виноградарства і виноробства ім. В.Є. Таїрова
- 1945** Нагороджений медаллю «За доблесну працю у
Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.»
- 24.04.1951-
01.03.1957** Виконуючий обов'язки заступника директора з
наукової роботи Українського науково-
дослідного інституту виноградарства і
виноробства ім. В.Є. Таїрова
- 07.02.1957** Завідувач лабораторії агрохімії та
ґрунтознавства Українського науково-
дослідного інституту виноградарства і
виноробства ім. В.Є. Таїрова
- 1967** Захист докторської дисертації за темою
«Удобрення виноградників в умовах
Української РСР»
- 03.04.1968** Рішенням Вищої атестаційної комісії
присуджено вчений ступінь доктора
сільськогосподарських наук
- 21 грудня
1973** Вийшов на заслужений відпочинок за станом
здоров'я
- 29 травня 1981** Пішов з життя

КОРНЕЙЧУК ВАСИЛИЙ ДЕМЬЯНОВИЧ*

Корнейчук Василий Демьянович – крупный ученый в области агрохимии и ампелопедологии**, доктор сельскохозяйственных наук. Родился 27 января 1901 года в городе Рыбница (сейчас Республика Молдова). После окончания в 1926 году Одесского сельскохозяйственного института работал на Вознесенской опытной станции агрохимиком, позже (с 1929 г.) – заведующим отделом агрохимии Молдавской опытной станции. Сразу после преобразования Центральной опытной станции русских виноградарей и виноделов в 1931 году в Украинский научно-исследовательский институт виноградарства и виноделия В.Д. Корнейчук начал работать в этом учреждении заведующим лабораторией агрохимии и почвоведения.

Институт расширялся, появились новые возможности агрохимических исследований в виноградарстве – до этого такие исследования были единичные, спонтанные. Первые же опыты показали, что удобрения на виноградниках необходимо вносить не на поверхность почвы (как в полеводстве), а в зону распространения корневой системы кустов. Кроме того было установлено, что такие удобрения, как томасшлак и чилийская селитра малопригодны для щелочных почв виноградарских районов юга Украины. Это было фундаментальное положение в агрохимии винограда, которое в последующем определило способ внесения удобрений и конструкцию машины для его реализации.

В период до 1934 года под руководством В.Д. Корнейчука работала комплексная экспедиция по обследованию Нижнеднепровских песков на предмет пригодности этих почв под посадку винограда. Результаты этой масштабной работы вылились в первую монографию Василия Демьяновича «Почвенный покров виноградников на Нижнеднепровских песках и обоснование к их удобрению», которая была издана в 1935 году и явилась справочным пособием для виноградарей этого региона. Многие положения книги актуальны и сегодня.

*В. В. Власов, Шерер В. А. Учёные таировцы в истории института. Одесса : ННЦ «ІВіВ ім. В. С. Таїрова», 2013. С. 134-142.

**Ампелопедология (от ампело..., греч. pedon – почва и .. логин), учение о почвах виноградников, о почвенных условиях культуры винограда.

С 1935 года лаборатория агрохимии переходит к закладке серии многолетних опытов по изучению действия минеральных и органических удобрений на рост и урожай виноградной лозы. К этому времени в составе лаборатории уже четыре сотрудника, а вскоре на работу была принята Евгения Кондратьевна Плакида – жена, друг, соавтор и помощница Василия Демьяновича, долгие годы. Сотрудники лаборатории проводили полевые и вегетационные опыты по изучению способа глубокого внесения удобрений под виноградники, произрастающие на различных почвах, изучали сроки и нормы проведения корневой подкормки.

За сравнительно короткий период до начала войны В.Д. Корнейчук организовал работу по обследованию почв в Донбассе, пригодных для посадки винограда и участвовал в организации там Донецкой опытной станции виноградарства института. До войны были составлены почвенные карты для шести крупных виноградарских совхозов южных районов Украины. Для каждой выделенной разности почвы была предложена агротехника винограда и система удобрений. Эти пионерские работы в области виноградарства в дальнейшем через много лет были широко развиты, легли в основу разработки кадастров виноградников.

Война прервала творческую работу. В.Д. Корнейчук с семьей и другими сотрудниками института эвакуировался в восточные области СССР. После освобождения Одессы от немецких захватчиков В. Д. Корнейчук возвращается в институт и принимает активное участие в восстановлении лабораторий и виноградников. Полноценные исследования по агрохимии виноградников удалось начать в 1947 году – отсутствовала лабораторная посуда, реактивы, приборы, много времени ушло на сбор, приобретение и наладку оборудования. Да и прием на работу специалистов в области агрохимии и почвоведения тоже был не простым – их просто не было. Немаловажную роль в деле обеспечения института лабораторной посудой, приборами и химическими реактивами сыграла Евгения Кондратьевна Плакида, которая в составе группы специалистов была откомандирована в Германию и отобрала все необходимое для института по репарации.

В 1947 году были начаты исследования по очень серьезной теме – изучению возможности регулирования мобилизации и иммобилизации питательных веществ в почве. Она носила фундаментальный характер, как с агрохимической стороны, так и с

точки зрения физиологии питания виноградной лозы. Эта работа выполнялась совместно с лабораторией физиологии винограда, которой к этому времени заведовала Е.К. Плакида. Выполненные исследования позволили В.Д. Корнейчуку с соавторами вплотную подойти к разработке системы удобрений для виноградников юга Украины. Основные положения системы были обработаны на крупном шестилетнем полевом опыте по изучению действия навоза и минеральных удобрений при основном внесении и летней подкормке. Для производителей были изданы рекомендации по системе удобрений винограда на южных супесчаных черноземах и каштановых почвах.

В смутные для сельскохозяйственной науки годы после сессии ВАСХНИЛ 1948 года, когда из института уходили сотрудники, менялось руководство, В.Д. Корнейчук некоторое время исполнял обязанности директора. Но его несдержанность с окружающими, граничащая с грубостью, не позволили ему долго задержаться в этой должности. Систематизация работ периода до 1955 года позволила В.Д. Корнейчуку в соавторстве с Е.К. Плакидой написать вторую монографию – «Удобрение виноградников на Украине». Книга была актуальной, пользовалась спросом среди виноградарей. Второе издание, дополненное и переработанное, под названием «Удобрение виноградников» вышло в 1975 году.

В конце пятидесятых – начале шестидесятых годов в лаборатории агрохимии В.Д. Корнейчук с сотрудниками проводят исследования повышения эффективности действия удобрений на виноградниках, изучают способы и нормы внесения новых видов удобрений, силикатных бактерий, брикетированных удобрений и т. д. Впервые были начаты исследования роли отдельных макро- и микроэлементов в повышении качества урожая винограда. Именно в этот период особенно ярко проявились талант и научная прозорливость Василия Демьяновича. Он разработал теоретические основы и практические рекомендации по окультуриванию и освоению малопродуктивных земель под виноградники. Наряду с использованием повышенных норм калийных удобрений, выращивание винограда на таких почвах повышало качество винограда. Это положение остается актуальным и в современном виноградарстве.

Докторскую диссертацию Василий Демьянович защитил в 1968 году. В ней он обобщил все исследования по удобрению

виноградников, разработал практические рекомендации по системе удобрения виноградников на разных почвах и определил роль отдельных макро- и микроэлементов в системе минерального питания виноградного куста.

Поражало знание В.Д. Корнейчуком почв Украины: если к нему обращались за советом, можно ли выращивать виноград на каком-либо конкретном участке, он, не обращаясь к справочникам, тут же давал характеристику минерального состава, физики почв, содержания гумуса, проницаемости и т. д.

В эти годы по настоянию В.Д. Корнейчука были начаты микробиологические исследования почв. Была организована группа по освоению малопродуктивных и склоновых земель под виноградники, которая позже выделилась в отдельную лабораторию.

В состав лаборатории влились новые молодые сотрудники и аспиранты. Именно в это время проявились качества Василия Демьяновича как воспитателя молодых ученых. Он учил выполнять научную работу на высоком методическом уровне, с использованием современных методов и приборов, с привлечением других дисциплин. Он вырастил семь кандидатов наук. И все они впоследствии стали известными учеными виноградарями и агрохимиками, многие длительное время работали в институте.

Научные исследования учеников Василия Демьяновича охватывали широкий спектр вопросов, связанных с агрохимией винограда. Все они внесли серьезный вклад в развитие виноградарства в Украине. В частности, были решены такие вопросы, как развитие виноградарства в Закарпатской области с использованием окультуривания буроземно-подзолистых почв, разработана система удобрений для маточников подвойных лоз винограда, изучены и рекомендованы новые виды азотных и фосфорных удобрений, исследован солевой режим почвы в севообороте виноградной школки, разработана методика освоения малопродуктивных склонов под культуру винограда с помощью террасирования и т. д.

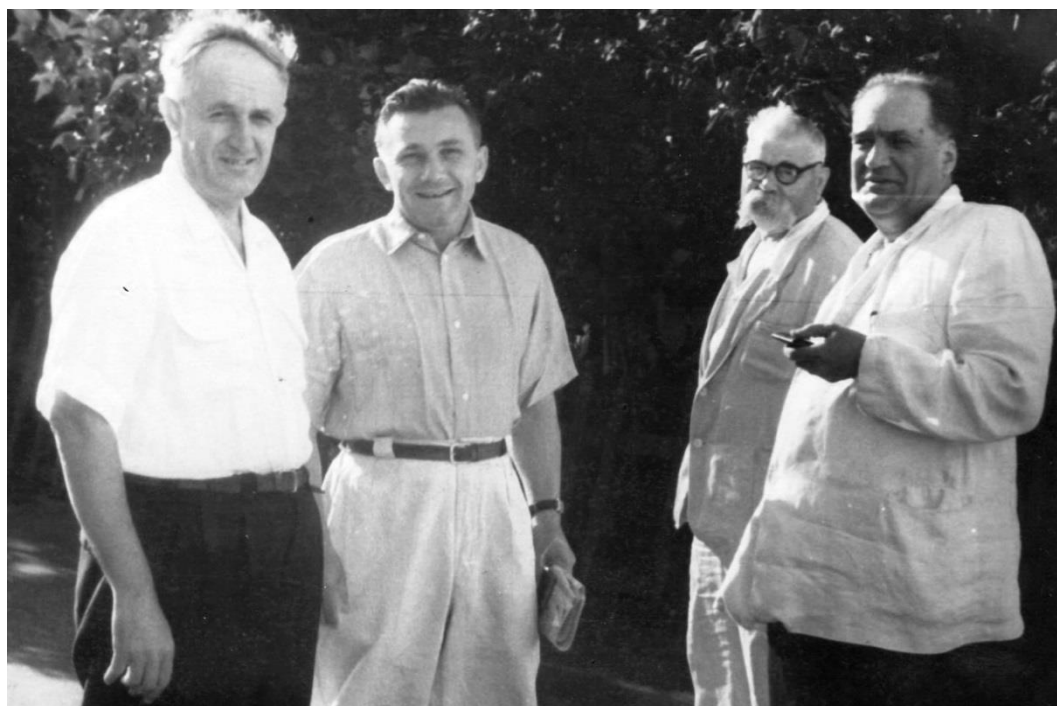
Научными исследованиями по агрохимии, почвоведению и почвенной микробиологии Василий Демьянович руководил до 1974 года, т. е. 43 года он посвятил себя виноградарству. Им опубликовано более 80 научных и научно-популярных работ, три монографии и издано множество рекомендаций для производства.

Василий Демьянович Корнейчук ушел из жизни 29 мая 1981 года.

ФОТОГРАФІЇ З КОРНІЙЧУКОМ ВАСИЛЕМ ДЕМ'ЯНОВИЧЕМ

Шерер В.О., Абрамян Р.О., Корнійчук В.Д., Нагорний М.І. (зліва на право)

Мішуренко О.Г., Коваль М.М., Шкода П.М., Корнійчук В.Д.

*Корнійчук В.Д., Плакида Є.К., Китаєв І.А., Китаєва О.В.,
Комарова О.С., Мішуренко О.Г. (зліва на право)*

*Габович В.І., Никіфорова Л.Т., Літвінов П.І., Докучаєва Є.М.,
Маречек Г.І., Коваль М.М., Нємов В.Г., Корнійчук В.Д.,
Плакида О.К. (зліва на право)*

*Овчинніков Г.П., Корнійчук В.Д., Никіфорова Л.Т., Мішуренко О.Г.,
Докучаєва Є.М., зарубіжні гості (зліва на право)*

Корнійчук В.Д. та інші співробітники інституту із зарубіжними колегами

*Республіканські курси підвищення кваліфікації агрономів-виноградарів
1954 р.*

*Штеренберг П.М., Гуркуш П.П., Нагорний М.І., Айвазян П.К.,
Корнійчук В.Д., Костюк П.Н., Негруль О.М., Мішуренко О.Г., Єременко Г.Г.,
Плакида О.К., Романченко О.А., Комарова О.С.*

*У перерві засідання (зліва на право): П.Н. Костюк, А.М. Негруль,
А.Л. Подражанський, Н.И. Нагорний, Є.С. Скворцов,
В.Д. Корнійчук, О.С. Комарова*

*У відрядженні (зліва на право): А.Л. Подражанський, В.Д. Корнійчук,
Г.Ф. Турянський, А.Г. Мішуренко (1950-і рр.)*

Засідання вченої ради біля будівлі інституту

*Республіканські курси підвищення кваліфікації агрономів-виноградарів
1955 р.*

Учасники звітної сесії вченої ради, лютий 1962 р.

На сходах рідного інституту

РОЗДІЛ II

ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПУБЛІКАЦІЙ В. Д. КОРНІЙЧУКА

1935

1. Корнейчук В. Д. *Изучение* действия минеральных и органических удобрений на рост и урожай виноградников. *Отчет о работе Украинского научно-исследовательского института виноградарства им. К.А. Тимирязева за 1934 г. : труды института.* Київ-Харків, 1935. Вып. 7. С. 51-63.
2. Корнейчук В. Д. *Почвенный* покров виноградников на Нижнеднепровских песках в обоснование к их удобрению. *Труды института.* Харків : Держсільгоспвидав УРСР, 1935. Вип. 4. С. 45-50.

1936

3. Корнійчук В. Д., Мішуренко О. Г., Науменко М. П., Подражанський О. Л. *Передпосадковий* обробіток ґрунту під виноградники. *Праці інституту.* Київ-Харків : Державне видавництво колгоспної та радгоспної літератури УРСР, 1936. 116 с.

***

4. Корнійчук В. Д. *Вдобрення* виноградників з осені. *Сад та город.* 1936. № 11. С. 31-32.
5. Корнійчук В. Д. *Про водний* режим ґрунтів Нижньодніпровських пісків. *Праці Укр. НДІВ ім. В.Є. Таїрова.* Київ-Харків : Державне видавництво колгоспної і радгоспної літератури УРСР, 1936. Вип. 12. С. 91-109.
6. Корнійчук В. Д. *Про удобрення* виноградників УРСР. *Збірник статей по виноградарству і технічній переробці винограду.* Київ-Харків : Державне видавництво колгоспної та радгоспної літератури УРСР, 1936. Вип. 13. С. 86-116.
7. Корнійчук В. Д., Воскобойніков І. М., Комарова О. С., Подражанський О. Л. *Тридцять* років. *Ювілейний збірник, присвячений 30-річчю роботи інституту та 50-річчю науково-літературної і громадської діяльності В.Є. Таїрова.* Київ : Державне видавництво колгоспної та радгоспної літератури УРСР, 1936. С. 3-25.

* У хронологічний покажчик включено опубліковані праці Василя Дем'яновича Корнійчука за 1835-1978 рр. У межах кожного року матеріали розміщено в хронологічному порядку в такій послідовності : книги; брошури; статті у збірниках та періодичних виданнях. Праці, не перевірені de visu, позначено *.

1937

8. Корнійчук В. Д. *Інструкція* по удобренню виноградників, американських маточників та поливних школок в колгоспах та радгоспах Одеської обл. на 1937 рік. Одеса, 1937. 11 с.

1938

9. Корнейчук В. Д. *Інструкція* пентру ынгрэшаря виилор, питомничелор де вицэ ши а школилор де буташь. / Ин-тул Украинян «В.Е. Таиров». Тираспол : Тирмолд, 1938. 28 п.

10. Корнейчук В. Д. *Інструкція* по удобрению виноградников американских маточников и виноградных школок. Одесса, 1938. 27 с.

11. Корнійчук В. Д., Мішуренко О. Г., Науменко М. П., Подражанський О. Л. *Передпосадковий* обробіток ґрунту під виноградники. *Праці Укр. НДІВ ім. В.Є. Таїрова*. Київ-Харків : Держ. вид. колг. і радг. літ., 1938. 116 с.

***

12. Корнійчук В. Д., Плакида Є. К. *Про захворювання* маточників американських лоз у зв'язку з посухою. *Сад та город*. 1938. № 2. С. 44-46.

1939

13. Корнійчук В. Д. *Удобрення* та підживлення виноградних шкілок. Одеса : Вид. інституту, 1939. 37 с.

***

14. Корнійчук В. Д. *Весняне* глибоке внесення добрив під виноградники. *Сад та город*. 1939. № 3. С. 39.

15. Плакида Є. К., Корнійчук В. Д. *Підживлення* виноградної шкілки. *Сад та город*. 1939. № 5-6. С. 45-46.

1940

16. Корнейчук В. Д. *Удобрение* виноградников и маточников подвойных лоз (в условиях Украины). 2-е изд. Одесса, 1948. 9 с.

***

17. Корнійчук В. Д. *Плуг* для підживлення виноградників. *Сад та город*. 1940. № 1. С. 32.

1940

18. Корнейчук В. Д., Плакида Е. Г. *Влияние* глубокого внесения удобрений на урожайность виноградников. *Доклады ВАСХНИЛ*. 1941. № 3. С. 19-22.

1946

19. Корнейчук В. Д. **К восстановлению** виноградников на Бердянской косе. *Виноделие и виноградарство СССР*. 1946. № 2. С. 34–36.

1948

20. Корнейчук В. Д. **Итоги** научно-исследовательской работы института в области применения удобрений на виноградниках. *Тезисы докл. Первой науч. конф. Укр. НИИВиВ им. В.Е. Таирова 25-30 сент. 1946 г.* Одесса, 1948. С. 21-24.

21. Корнейчук В. Д. **Итоги** научно-исследовательской работы института в области применения удобрений на виноградниках. *Труды института о результатах научно-исследовательской работы института за 40 лет.* Одесса, 1948. С. 86-98.

22. Корнейчук В. Д. **О причинах** короткоузлия винограда на Украине. *Виноделие и виноградарство СССР*. 1948. № 5. С. 31-35.

1949

23. Корнейчук В. Д. **Подготовка** и улучшение почвы для посадки виноградников : рекомендации. Одесса, 1949. 3 с.

24. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К. **Удобрение** и подкормка виноградников. Одесса Облиздат, 1949. 48 с., ил.

25. Корнійчук В. Д., Плакида Є. К. **Удобрення** і підживлення виноградників. Київ-Харків : Держсільгоспвидав УРСР, 1948. 32 с.

***

26. Корнійчук В. Д. **Про удобрення** виноградників. *Сад та город*. 1949. № 5. С. 25-27.

27. Корнейчук В. Д. **Внесение** удобрений на виноградники. *Виноделие и виноградарство СССР*. 1949. № 9. С. 11-13.

28. Корнійчук В. Д. **Підготовка** і поліпшення ґрунту для виноградників : з досвіду колгоспу ім. К. Лібкнехта Одеської області. *Сад та город*. 1949. № 7. С. 15-16.

29. **[Рецензія]** Корнійчук В. Д. *Сад та город*. 1946. № 1-2. С. 29. Рец. на ст. : Масюткін К. Є. Переглянути агротехніку виноградарства на пісках. *Сад та город*. 1945. № 1. С. 24-25.

1950

30. Корнейчук В. Д. **Изучение** путей формирования соцветий у винограда (в условиях Украины). *Виноделие и виноградарство СССР*.

1950. № 11. С. 42-45.

31. Корнейчук В. Д. *Пути* внедрения системы Докучаева-Вильямса в виноградарство. *Виноделие и виноградарство СССР*. 1950. № 4. С. 14-18.

1951

32. Корнейчук В. Д. *Изготовление* гранулированных удобрений и применение их на виноградниках. Одесса : Изд. Института, 1951. 8 с.

***

33. Корнейчук В. Д. *Гнездовой* способ внесения подкормки на виноградниках. *Виноделие и виноградарство СССР*. 1951. № 3. С. 23-24.

34. Корнейчук В. Д. *Гранулирование* удобрений для виноградников. *Виноделие и виноградарство СССР*. 1951. № 1. С. 28-29.

35. Корнейчук В. Д. *Повышение* плодородия почвы виноградников Закарпаття. *Виноделие и виноградарство СССР*. 1951. № 6. С. 14-19.

1952

36. Корнейчук В. Д., Костенко А. М. *Передовики* виноградарства Закарпаття. Київ : Держсільгоспвидав, 1952. 51 с.

37. Корнейчук В. Д. *Удобрение* виноградников и маточников подвойных лоз. Одесса: Изд. института, 1952. 9 с.

38. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К. *Применение* гранулированных удобрений на виноградниках. Одесса : Изд. Института, 1952. 8 с.

1954

39. Корнейчук В. Д. *Фосфорное* питание винограда на черноземах. *Тез. докл. науч. конф. ВНИИВиВ «Магарач», посв. 125-летию первых экспер. насаждений винограда в «Магараче»*. Ялта, 1954. С. 54-55.

1955

40. Корнейчук В. Д. *Внекорневая* подкормка винограда. Одесса : Укр. НИИВиВ им. В.Е. Таирова, 1955. 7 с.

41. Корнейчук В. Д., Габович В. И. *Опыт* работы виноградарей совхоза им. Трофимова. Одесса : Изд. Института, 1955. 32с., ил.

42. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К. *Удобрение* виноградников (в различных районах Украины). Одесса, 1955. 15 с.

43. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К. *Удобрение* виноградников на Украине. Одесса : Укр. НИИВиВ им. В.Е. Таирова, 1955. 102 с., ил.

***

44. Корнейчук В. Д. **Брикети́рованные** удобрения для виноградников. *Бюллетень научно-технической информации*. Одесса : Изд. Института, 1955. № 1. С. 9-10.

45. Корнейчук В. Д. **Об использовании** отходов виноградной лозы в качестве органического удобрения для виноградников. *Бюллетень научно-технической информации*. Одесса, 1955. № 1. С. 23-24.

1957

46. Китаев І. О., Коваль М. М., Корнійчук В. Д. **Виноградарство. Заходи по збільшенню виробництва с.-г. продукції на 100 га землі в північному і центральному Степу УРСР**. Київ : Держсільгоспвидав УРСР, 1957. С. 130-147.

1958

47. Корнійчук В. Д., Плакида Є. К. **Удобрення** виноградників. Київ, 1958. 46 с. / Бібліотечка по виноградарству.

48. Корнійчук В. Д., Плакида Є. К. **Удобрення** виноградників. 2-е вид. Київ, 1958. 52 с. / Бібліотечка по виноградарству.

***

49. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К., Светлякова Р. И. **Внекорневая** подкормка винограда. *Садовод., виногр. и винод. Молдавии*. 1958. № 1. С. 21-24.

50. Мішуренко О. Г., Корнійчук В. Д., Герман Я. Б. **Закладання** виноградників і догляд за молодими насадженнями. *Виноградарство / за ред. С. О. Мельника*. Київ : Держсільгоспвидав, 1958. С. 124-144.

51. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К. **Микроэлементы** как средство повышения урожая винограда. *Тезисы докл. выездной сессии Укр. Акад. с.-х. наук в колх. им. Ленина Белгород-Днестровского р-на по вопросам развития виногр. и винод. в Одесской обл. 1-3 октября 1958 г.* Одесса, 1958. С. 33-34.

52. Корнейчук В. Д. **Новая** форма минеральных удобрений для виноградников на черноземах. *Бюллетень научно-технической информации*. Одесса, 1958. № 4. С. 33-35.

53. Корнейчук В. Д., Лагутинская Н. А. **Полигалит** – новый вид калийных удобрений. *Садовод., виногр. и винод. Молдавии*. 1958. № 6. С. 38-40.

1959

54. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К. **Биологические** особенности

виноградной лозы как лианы. *Научные труды*. Київ, 1959. Т. I. С. 47-96.

55. Корнійчук В. Д. **Система** удобрення виноградників на південних та звичайних суглинкових чорноземах. *Праці першої сесії Укр. Акад. с.-г. наук 1-4 липня 1959 р.* Київ, 1959. С. 295-302.

1960

56. Корнійчук В. Д., Плакида Є. К. **Удобрєння** виноградників. Київ, 1960. 51 с. / Библиотечка по виноградарству.

***

57. Корнейчук В. Д. **Система** удобрения виноградников и повышение качества винограда (в разных районах Украины). *Докл. и сообщ. на пленуме секции садовод., виногр. и субтропич. культур ВАСХНИЛа и Молд. НИИСВиВ 23-29 авг. 1959 г.* Кишинев, 1960. Вып. 2. С. 122-128.

1961

58. Мішуренко О. Г., Корнійчук В. Д., Герман Я. Б. **Закладання** виноградників і догляд за молодими насадженнями. *Виноградарство*. Київ : Держсільгоспвидав, 1961. С. 105-125.

59. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К., Лагутинская Н. А. **Содержание** основных питательных веществ в органах виноградного куста в период вегетации. *Новые исследования по виноградарству: научные труды*. Київ, 1961. Т. 2. С. 107-127.

1962

60. Корнейчук В. Д., Плакида Е. К. **Удобрение** виноградников. Москва, 1962. 207 с.

***

61. Корнейчук В. Д. **Изучение** поступления фосфора в виноградное растение при летней подкормке. *Применение микроэлементов, полимеров и радиоактивных изотопов в сельском хозяйстве*. Київ : Изд. УАСХН, 1962. Вып. 2. С. 209-214.

1963

62. Корнейчук В. Д. **Брикетированные** удобрения для виноградников. *Виноделие и виноградарство СССР*. 1963. № 6. С. 31-35.

63. Корнейчук В. Д., Сичкарь Е. П. **Изучение** влияния НРВ на повышение урожая винограда. *Материалы Всесоюзного совещания по НРВ в сел. хоз.* Баку, 1963. С. 204-205.

1964

64. Корнійчук В. Д. *Удобрення* винограду. *Основи хімізації землеробства*. Київ: Урожай, 1964.
65. Корнейчук В. Д. *Исследования* в области удобрения виноградников в УССР. *Тезисы докладов Всесоюзного научно-методического совещания по рациональному применению удобрений в виноградарстве*. Одесса : УкрНИИ ВиВ им. В.Е. Таирова, 1964. С. 3-7.

1965

66. Корнійчук В. Д., Немировська Є.І. *Рекомендації* по удобренню виноградників. Київ : Урожай, 1965. 12 с.

1966

67. Корнейчук В. Д. *Теория* и практика удобрения виноградников на Украине: дисс. ... докт. с.-х. наук; спец. 06.00.08 «Виноградарство». Одесса, 1966. Т. 1. 229 с. Т. 2. 302 с.

1967

68. Корнейчук В. Д. *Теория* и практика удобрения виноградников на Украине : автореф. дисс. ... докт. с.-х. наук; спец. 06.00.08 «Виноградарство». Одесса, 1967. 36 с.
69. Корнейчук В. Д. *Теория* и практика удобрения виноградников на Украине : дисс. ... докт. с.-х. наук; спец. 06.00.08 «Виноградарство». Одесса, 1967. 231 с.

***

70. Габович В. И., Корнейчук В. Д., Лагутинская Н. А., Турянский Г. Ф. *Результаты* исследований развития корневой системы винограда. *Вопросы виноградарства и виноделия*. Київ, 1967. С. 48-61.
71. *Удобрение* виноградников в различных природных зонах УССР / Корнейчук В. Д. и др. *Вопросы виноградарства и виноделия*. Киев, 1967. С. 178-192.

Авторами также являются : Плакида Е. К. Лагутинская Н. А. Попова Е. Г., Сичкарь Е. П.

1968

72. Корнійчук В. Д. *Удобрення* виноградників. Київ : Урожай, 1968. 6 с.

1969

73. Корнейчук В. Д., Лагутинская Н. А. *Прогноз* ускоренными методами потребности виноградных кустов в удобрении. *Вестник*

сельскохозяйственной науки. 1969. № 9. С. 87-93.

1970

74. **Рекомендації** по інтенсифікації виноградарства. Зрошення виноградників / Корнійчук В. Д. та ін. Київ, 1970. 54 с.

Авторами також є: Мішуренко О. Г., Герман Я. Б. Нікіфорова Л. Т., Думаї Л. Б., Лянний О. Д.

***

75. Корнійчук В. Д. **Удобрення** виноградників і обробіток ґрунту. *Виноградарство*. Вид. 3-е. Київ, 1970. С. 173-189.

76. Мішуренко О. Г., Корнійчук В. Д., Герман Я. Б. **Закладання** виноградників і догляд за молодими насадженнями. *Виноградарство*. 3-е изд. Київ, 1970. С. 100-118.

77. Скворцов А. Ф., Соловьев С. И., Корнейчук В. Д. **Методика** агрохимических исследований почв виноградников. *Основы агрохимических исследований почв виноградников*. Москва, 1970. С. 62-67.

1973

78. Корнійчук В. Д. **Ґрунти** виноградників Української РСР (до питання про розміщення виноградників. *Виноградарство і виноробство* : Київ : Урожай, 1973. Вип. 15. С. 17-23.

79. Корнейчук В. Д. **Удобрение** виноградников. *Прогрессивные приемы выращивания винограда*. Одесса, 1973. С. 74-82.

80. Корнейчук В. Д. **Результаты** исследований в области удобрения виноградников на Украине. *Эффективное применение удобрений в садоводстве и виноградарстве*. Кишинев, 1973. С. 47-52.

1974

81. **Рекомендації** по інтенсифікації виноградарства Литвинов П. І. та ін. Київ : Урожай, 1974. 40 с.

Авторами також є: Корнійчук В. Д., Спектор Я. С., Нікіфорова Л. Т., Думаї Л. Б., Лянний О. Д.

82. Корнійчук В. Д., Плакида Є. К. **Удобрення** виноградників. 3-е перероб. і доп. видання. К., 1974. 48 с.

1976

83. Корнейчук В. Д., Самсонов А. М. **Методические** рекомендации по применению удобрений на виноградниках. Краснодар, 1976. 32 с.

***

84. Корнейчук В. Д., Самсонов А. М., Краснова Н. А. **Оптимальные** дозы удобрений и соотношение питательных веществ в них для различных сортов винограда. *Виноградарство и виноделие*. Киев, 1976. Вып. 19. С. 52-57.

1978

85. Корнейчук В. Д., Литвинов П. И., Ближин П. Я. **Удобрение** виноградников и обработка почвы. *Виноградарство*. Киев, 1978. С. 242-258.

РОЗДІЛ ІІІ

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ ТА ДІЯЛЬНІСТЬ В.Д. КОРНІЙЧУКА

1. Власов В. В., Шерер В. А. **Василий** Егорович Таиров : док.-публ. изд. Арциз : ФОП Петров, 2009. 176 с.

Перші досліді із застосування добрив на виноградниках заклав Г.О. Боровіков в 1929 р., пізніше дослідження з цих питань були передані в новоорганізовану лабораторію агрохімії, де їх успішно продовжив і розширив В.Д. Корнійчук зі співробітниками. Пріоритетом у дослідженнях було питання виноградного розсадництва – нова для України галузь виноградарства. С. 44.

Середина 20-х - початок 30-х рр. ознаменувалися приходом на станцію молодих, енергійних людей, багато з яких виявилися відданими виноградарству і виноробству все своє життя, ними були В.Є. Таіров, В.О. Гернет, І.Л. Сербинов, Г.А. Боровіков, О.М. Шумаков. Вони передавали свій досвід. Молоді співробітники - С.О. Мельник, В.Д. Корнійчук, О.Г. Мішуренко, В.В. Зотов, О.М. Негруль, Є.К. Плакіда, О.Л. Подражанський, Н.П. Науменко та інші стали відомими вченими-виноградарями Радянського Союзу, це С. 55.

Надалі були виконані дослідження, які були покладені в основу глибокого вивчення афінітету. Дослідження проводилися в лабораторії фізіології (О.Г. Мішуренко, Є.П. Нагірна, Н.Є. Єремєєва) і мали велике практичне значення у зв'язку з переведенням виноградарства Криму на щеплену культуру. Багато уваги вчені приділяли розробці технології вирощування живців підщепи, створення основ розробки комплексу машин і знарядь з виробництва щепленого виноградного посадкового матеріалу, вивчення питань добрива і підгодівлі щеплень в шкільці, площі живлення, глибину посадки (В.Д. Корнійчук, Є.К. Плакіда, Н.О. Лагутінська, О.Г. Мішуренко, Р.І. Преслер). С. 62, 72.

В останні передвоєнні роки інформація про результати науково-дослідної роботи співробітників інституту в

основному публікувалася окремими виданнями, які були присвячені великим проблемам виноградарства і виноробства України: селекція сортів на стійкість (В.В. Зотов), освоєння пісків Нижньодніпров'я під виноград (Г.А. Боровіков, В.Д. Корнійчук) та ін. С. 101.

До проблеми освоєння пісків залучаються співробітники інституту, деякі з них беруть участь в роботі вищезазначеної комісії з обстеження піщаних масивів Нижньодніпров'я. В результаті в 1936 році цьому питанню присвячується 12-й випуск праць інституту, де в ґрунтовних статтях Г.А. Боровікова і В.Д. Корнійчука практично повністю повторюються і підтверджуються думки та пропозиції В.Є. Таїрова про необхідність і доцільність освоєння пісків Нижньодніпров'я під культуру винограду. С. 121.

2. **Сто** лет дорогою В.Е. Таирова : очерки и воспоминания. Одесса : Оптимум, 2005. 156 с.

С.О. Мельник, В.Д. Корнійчук, О.Г. Мішуренко, В.В. Зотов, О.М. Негруль, Є.К. Плакіда, О.Л. Подражанський, М.П. Науменко та ін., це молоді співробітники, які стали відомими вченими – виноградарями Радянського Союзу. С. 20, 21.

У смутні для сільськогосподарської науки 50-і рр. А.Г. Мішуренко був звільнений з посади заступника з наукової роботи «за помилки, допущені в роботі відділу агротехніки». Після його звільнення заступником директора з наукової роботи з квітня 1951 по грудень 1952 був Василь Дем'янович Корнійчук, який одночасно був завідувачем лабораторії агрохімії. За характером жорсткий, іноді грубий, він не терпів критики. Однак В.Д. Корнійчук не дав «належної принципової оцінки» співробітникам, чії дослідження йшли всупереч з положеннями «мічурінської біології». С. 50.

Вивчення питань добрива і підгодівлі щеплень в шкільці, площі живлення, глибину посадки (В.Д. Корнійчук). С. 69.

У розділі про лабораторію агрохімії, ґрунтознавства та ґрунтової мікробіології наведено про роботу вченого-ґрунтознавця В.Д. Корнійчука. С.84-86.

3. Лянной А. Д., Готовская Т. П. **Корнейчук В.Д.** *Энциклопедия виноградарства* : в 3-х т. Кишинев, 1986. Т. 2. С. 87.
4. Власов В.В., Шерер В. А. **Ученые** таировцы в истории института : документально-публицистическое издание / ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова». Киев : ЧП Фирма «Серж», 2013. Вып. 1. 216 с., ил.

В біографії Мішуренка О.Г. згадано Корнійчука В.Д., Науменко М.П. і Подражанського О.Л. «... при передсадивній обробці ґрунту стрічковим перевалом і ямками коріння за межами обробленого ґрунту проходять головним чином в орному горизонті. Узагальнені в комплексній роботі дослідження послужили обґрунтуванням для застосування глибокої обробки ґрунту. Така підготовка ґрунту практично повсюдно застосовується і сьогодні». С. 79.

У біографії Подгорного Є.Г. згадано «... відсутність хороших доріг і ускладненість з громадським транспортом в основному були причиною того, що на станції (інституті) співробітники жили та працювали сім'ями (Корнійчук В.Д. і Плакида Є.К., Овчиннікови Г.П. і Р.О., Нагорні М.І. та О.П. і багато інших)». С.88-89.

Біографія Василя Дем'яновича Корнійчука. С. 134-138.

У біографії Плакиди Є.К. (дружини) згадано Корнійчука В.Д.

У біографії Шерера В.О. згадано «... доброзичливість і постійна допомога старших товаришів по роботі, відомих вчених-виноградарів О.Г. Мішуренка, В.В. Зотова, Є.К. Плакиди, В.Д. Корнійчука та ін.».

5. Власов В.В., Шерер В. А. **Ученые-таировцы** в истории института : документально-публицистическое издание / ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова». Одеса : Астропринт, 2019. Вып. 2. 136 с., ил.

У спогадах Подражанського В.О. «На березі Сухого лиману: зі спогадів старого таїровця» згадано про Корнійчука В.Д. С. 95, 118, 120.

У спогадах Шерера В.О. «Ще раз про Коваля Миколу Мефодійовича» згадано про Корнійчука В.Д. С. 127.

6. Лянний О. Д., Шерер В. О. **Корнійчук** Василь Дем'янович. *Енциклопедія Сучасної України*. Київ : ІЕД НАН України, 2014. Т. 14. С. 527.

7. **Літвінов** Петро Іванович: біобібліографічний покажчик наукових праць за 1955-1991 рр. / укладачі: В. В. Власов, В. М. Суховілова, Е. Х. Пулатова, О. С. Запорожан. Одеса : ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова», 2016. 48 с.

Згадано про Корнійчука В.Д. С. 19.

8. **Светлой** пам'яті Василя Дем'яновича Корнейчука /колектив товарищей. *Садовод., виногр. и винод. Молдавии*. 1981. № 9. С. 26.

9. Власов В. В. **ННЦ** «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова» – 100 лет. *Виноградарство и виноделие XXI столетия*. Одесса : Оптима, 2005. 251 с.

Згадано про Корнійчука В.Д. С. 7.

10. Гулиев Р., Гулиев Р., Прилипко А., Стремыдин В. **Вино**, власть и общество. Киев : Новый друк, 2006. 128 с.

Згадано про Корнійчука В.Д., розміщено його фото. С. 87.

11. **Виноградарство** Северного Причерноморья /под ред. В. В. Власова. Арциз, 2009. 232 с.

Згадано про Корнійчука В.Д. С. 35.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Ближин П. Я. 85
Воскобойніков І. М. 7
Габович В. І. 41, 70
Герман Я. Б. 50, 58, 74, 76
Докучаєв-Вільямс 31
Думай Л. Б. 74, 81
Китаєв І. О. 46
Коваль М. М. 46
Комарова О. С. 7
Костенко А. М. 36
Краснова Н. О. 84
Лагутінська Н. О. 53, 59, 70, 71, 73
Лібкнехт К. 28
Літвінов П. І. 81, 85
Лянний О. Д. 74, 81
Масюткін К. Є. 29
Мельник С. О. 50
Мішуренко О. Г. 3, 11, 50, 58, 74, 76
Науменко М. П. 3, 11
Немировська Є.І. 66
Нікіфорова Л. Т. 74, 81
Плакида Є. К. 12, 15, 18, 24, 25, 38, 42, 43, 47, 48, 49, 51, 54, 56, 59, 60, 71, 82
Подражанський О. Л. 3, 7, 11
Попова К. Г. 71
Самсонов А. М. 83, 84
Светлякова Р. І. 49
Сичкарь О. П. 63, 71
Скворцов А. Ф. 77
Соловьев С. И. 77
Спектор Я. С. 81
Таїров В.Є. 5, 7, 9, 11, 20, 40, 43
Тимирязев К.А. 1
Турянський Г. Ф. 70

ЗМІСТ

Основні дати життя і діяльності Василя Дем'яновича Корнійчука.....	4
РОЗДІЛ I	
<i>В.В. Власов, В.А. Шерер</i> Корнейчук Василий Демьянович	6
РОЗДІЛ II	
Хронологічний покажчик публікацій В.Д. Корнійчука	17
РОЗДІЛ III	
Література про життя та діяльність В.Д. Корнійчука	26
Іменний покажчик	30

Науково-популярне видання

Корнійчук Василь Дем'янович

Біобібліографічний покажчик наукових праць
за 1935-1978 роки

Одеса, ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова»

Відповідальний редактор Н. А. Мулюкіна
Технічні редактори : Г. О. Возняк, В. М. Суховілова
Коректор О. С. Запорожан
Графічний дизайн обкладинки Г. К. Попова

Здано до друку 11.01.2021 р.
Підписано до друку 22.01.2021 р.
Формат 32 х 45/4. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Друк цифровий.
Наклад 100 прим. Замовлення № 133

Видавництво ННЦ «ІВіВ ім. В.Є. Таїрова»
65496, м. Одеса, смт Таїрове,
вул. 40-річчя Перемоги, 27
тел./факс + 38(048) 740-36-76
E-meil: iviv_nnc@ukr.net
www.tairov.org.ua

Свідоцтво ДК № 2903 від 17.07.2007 р.